

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (šiesta komora)

z 15. októbra 2015 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Články 107 ZFEÚ a 108 ZFEÚ — Finančná kríza — Pomoc pre finančný sektor — Zlučiteľnosť pomoci s vnútorným trhom — Rozhodnutie Európskej komisie — Finančný subjekt v reštrukturalizácii — Výpoveď zamestnanca — Vnútroštátna právna úprava týkajúca sa výšky odstupného pri výpovedi“

V spojených veciach C-352/14 a C-353/14,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Juzgado de lo Social n° 2 de Terrassa (Španielsko) z 8. júla 2014 a doručené Súdnemu dvoru 22 júla 2014, ktoré súvisia s konaniami:

Juan Miguel Iglesias Gutiérrez (C-352/14),

Elisabet Rion Bea (C-353/14)

proti

Bankia SA,

Sección Sindical UGT,

Sección Sindical CCOO,

Sección Sindical ACCAM,

Sección Sindical CSICA,

Sección Sindical SATE,

Fondo de Garantía Salarial,

SÚDNY DVOR (šiesta komora),

v zložení: sudcovia E. Levits, vykonávajúci funkciu predsedu šiestej komory, M. Berger (spravodajkyňa) a S. Rodin,

generálny advokát: M. Wathelet,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

* Jazyk konania: španielčina.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Bankia SA, v zastúpení: H. Monzón Pérez, abogada,
- španielska vláda, v zastúpení: M. Sampol Pucurull, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: L. Flynn a É. Gippini Fournier, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článkov 107 ZFEÚ a 108 ZFEÚ.
- 2 Tieto návrhy boli podané v rámci dvoch sporov medzi jednotlivco na jednej strane pánom Iglesiasom Gutiérrezom a pani Rion Bea a na druhej strane spoločnosťou Bankia SA (ďalej len „Bankia“), rôznymi odborovými sekciami a Fondo de Garantía Salarial (Mzdový garančný fond) vo veci ich prepustenia zo strany spoločnosti Bankia.

Právny rámec

Právo Únie

Nariadenie (ES) č. 659/1999

- 3 Nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 [ZFEÚ] (Ú. v. ES L 83, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339) vo svojom článku 7 ods. 1 až 5, ktorý sa nachádza v kapitole II nazvanej „Postup týkajúci sa oznamovanej pomoci“ upravuje:
  - „1. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 8, konanie vo veci formálneho zisťovania sa ukončí prostredníctvom rozhodnutia, ako to upravuje odsek 2 až 5 tohto článku.
  - 2. Keď Komisia zistí, že po príslušných následných úpravách daného členského štátu oznamované opatrenie nepredstavuje pomoc, zaznamená toto zistenie formou rozhodnutia.
  - 3. Keď Komisia zistí podľa potreby, že príslušná následná úprava daného členského štátu odstráni pochybnosti o zlučiteľnosti oznamovaného opatrenia so spoločným trhom, rozhodne, že pomoc je zlučiteľná so spoločným trhom (ďalej sa označuje len ako ‚kladné rozhodnutie‘). Toto rozhodnutie bude špecifikovať, ktorá výnimka zo zmluvy [o FEÚ] sa uplatnila.
  - 4. Komisia môže pripojiť ku kladnému rozhodnutiu podmienky, podľa ktorých sa pomoc môže považovať za zlučiteľnú so spoločným trhom a môže stanoviť povinnosti, aby sa umožnilo monitorovanie súladu s rozhodnutím (ďalej sa označuje len ako ‚podmienečné rozhodnutie‘).
  - 5. Keď Komisia zistí, že oznamovaná pomoc nie je zlučiteľná so spoločným trhom, rozhodne, že pomoc nenadobudne účinnosť (ďalej sa označuje len ako ‚záporné rozhodnutie‘).“

4 Článok 25 uvedeného nariadenia spresňuje:

„Rozhodnutia, vykonané podľa kapitol II, III, IV, V a VII budú adresované danému členskému štátu.
...“

Rozhodnutie o reštrukturalizácii skupiny BFA

5 V kontexte finančnej krízy, ktorá vypukla v priebehu roku 2008, oboznámili španielske orgány 9. novembra 2012 Komisiu s reštrukturalizačným plánom týkajúcim sa Banco Financiero y de Ahorro SA a jej dcérskej spoločnosti Bankia (ďalej len spolu „skupina BFA“).

6 Komisia prijala 28. novembra 2012 rozhodnutie C(2012) 8764 final o poskytnutí pomoci španielskymi orgánmi pri reštrukturalizácii a rekapitalizácii skupiny BFA (ďalej len „rozhodnutie o reštrukturalizácii skupiny BFA“). V bodoch 217 a 218 tohto rozhodnutia Komisia konštatovala, že oznámené opatrenia predstavujú pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, ale že vzhľadom na záväzky Španielskeho kráľovstva sa musia považovať za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ.

7 V rámci posúdenia zlučiteľnosti oznámených opatrení Komisia poukázala na niektoré záväzky Španielskeho kráľovstva. V bode 215 rozhodnutia o reštrukturalizácii skupiny BFA tvrdí najmä:

„Okrem týchto štruktúrnych opatrení veľkého rozmeru sa Španielske kráľovstvo tiež zaviazalo k rôznym dodatočným obmedzeniam konania do decembra 2017, kedy sa končí obdobie reštrukturalizácie..., a síce, že zabezpečí, aby skupina BFA:

(i) ... dodržiavala platnú právnu úpravu v oblasti miezd a odstupného a najmä ustanovenia týkajúce sa mzdových limitov uplatniteľných v rámci úverových inštitúcií, rovnako ako obmedzenia vyplývajúce zo skutočnosti, že subjekt alebo skupina je kontrolovaná vládou...

Vláda sa takisto zaväzuje zaručiť najefektívnejšie využitie verejných zdrojov v otázkach odstupného a miezd v súlade so zásadami, z ktorých vychádza kráľovský dekrét so silou zákona 24/2012. Bude totiž dohliadať na to, aby bol proces reštrukturalizácie veľmi náročný, aby sa platby z dôvodu prepustenia zo zamestnania blížili k zákonnému minimu, ale s určitou pružnosťou, aby sa predišlo predĺžovaniu procesu; takisto uskutoční vyhodnotenie s cieľom prípadne navrhnúť zníženie všeobecných výdavkov a výdavkov na zamestnanca v prípade nepriaznivého vývoja výsledného účtu.

...“

8 Záväzky navrhnuté Španielskym kráľovstvom sú stanovené v špecifikáciách pripojených k uvedenému rozhodnutiu. V rámci týchto záväzkov sa v bodoch 84 a 85 tejto špecifikácie nachádzajú medzi opatreniami zaväzujúcimi na určité správanie a pravidlami podnikového riadenia záväzky uvedené v bode 215 tohto rozhodnutia.

Španielske právo

9 Článok 51 ods. 1 Zákonníka práce, potvrdený kráľovským dekrétom so silou zákona 1/1995 z 24. marca 1995, ktorým sa schvaľuje konsolidované znenie Zákonníka práce (Real Decreto Legislativo 1/1995 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley del Estatuto de los Trabajadores), (BOE č. 75, z 29. marca 1995, s. 9654), v znení zákona 3/2012 zo 6. júla 2012, ktorým sa prijímajú mimoriadne opatrenia pre reformu trhu práce (Ley 3/2012 de medidas urgentes para la reforma del mercado laboral) (BOE č. 162, zo 7. júla 2012, s. 49113, ďalej len „Zákonník práce“) definuje hromadné prepúšťanie ako „ukončenie pracovných pomerov z hospodárskych, technických, organizačných alebo

výrobných dôvodov“, pokiaľ sa počas 90 dní toto ukončenie týka určitého minimálneho množstva stálych zamestnancov v závislosti od celkového množstva zamestnancov dotknutého podniku. Toto ustanovenie spresňuje, že „hospodárske dôvody sú splnené, ak z výsledkov podniku vyplýva záporný hospodársky stav, a to v prípadoch ako napríklad súčasné alebo predpokladané straty alebo trvalý pokles jeho úrovne bežných príjmov alebo predaja“.

10 Článok 52 uvedeného Zákonníka práce upravuje, že pracovný pomer možno ukončiť z objektívnych dôvodov „pokiaľ nastal niektorý z dôvodov uvedených v článku 51 ods. 1 [toho istého Zákonníka] a ukončenie sa týka menšieho počtu zamestnancov, ako je uvedené v tomto ustanovení“.

11 Pokiaľ ide o formu a účinky ukončenia pracovného pomeru z objektívnych dôvodov, článok 53 ods. 1 Zákonníka práce stanovuje:

„Na prijatie rozhodnutia o ukončení pracovného pomeru na základe predchádzajúceho článku je potrebné dodržať tieto požiadavky:

- a) odovzdať zamestnancovi písomné oznámenie, v ktorom je uvedený dôvod;
- b) poskytnúť zamestnancovi súčasne s odovzdaním písomného oznámenia odstupné za 20 dní za každý odpracovaný rok, pričom odstupné za obdobie kratšie ako jeden rok sa vypočíta pomerne podľa mesiacov až do výšky 12 mesačných miezd.

...“.

12 Článok 56 ods.1 uvedeného Zákonníka znie takto:

„Pokiaľ sa určí, že prepustenie je protiprávne, zamestnávateľ si v lehote 5 dní od doručenia rozsudku môže zvoliť medzi opätovným pridelovaním práce zamestnancovi alebo vyplácaním odstupného vo výške zodpovedajúcej odmene za 33 dní za každý odpracovaný rok, pričom odstupné za obdobie kratšie ako jeden rok sa vypočíta pomerne podľa mesiacov až do výšky 24 mesačných miezd. Voľba možnosti odstupného znamená skončenie pracovného pomeru, pričom sa predpokladá, že k nemu došlo ku dňu skutočného ukončenia výkonu práce.“

13 Piate prechodné ustanovenie zákona 3/2012 upravuje:

„1. Odstupné pri prepustení stanovenom v článku 56 ods. 1 [Zákonníka práce] sa uplatní na pracovné zmluvy uzavreté do 12. februára 2012.

2. Odstupné pri protiprávnom prepustení, pokiaľ ide o pracovné zmluvy uzavreté pred 12. februárom 2012, sa vypočíta vo výške zodpovedajúcej odmene za 45 dní za odpracovaný rok pred týmto dňom, pričom obdobia kratšie ako jeden rok sa zohľadňujú pomerne na mesačnom základe, a vo výške zodpovedajúcej odmene za 33 dní za odpracovaný rok za neskoršie obdobia výkonu práce, pričom obdobia kratšie ako jeden rok sa tiež zohľadňujú pomerne na mesačnom základe. Výsledná výška odstupného nesmie prekročiť 720 dní mzdy, okrem prípadu, ak z výpočtu odstupného za obdobie po 12. februári 2012 vyplýva vyšší počet dní, v takom prípade sa použije táto čiastka ako maximálna výška odstupného, pričom v žiadnom prípade nemôže presiahnuť 42 mesačných miezd.

...“.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 14 Pán Iglesias Gutiérrez a pani Rion Bea boli zamestnancami spoločnosti Bankia jednotlivo od 1. apríla 1991 a od 2. júna 2008.
- 15 V rámci zníženia svojej činnosti prostredníctvom reštrukturalizačného plánu dospela spoločnosť Bankia 8. februára 2013 k dohode s odborními, ktoré zastupovali 97,86 % zamestnancov. Táto dohoda upravovala za určitých ekonomických podmienok, ktorá stanovovala, zrušenie 4 500 pracovných miest do 31. decembra 2015. Uvedená dohoda upravovala najmä v prípade prepustenia vyplatenie odstupného zodpovedajúceho v priemere vo výške zodpovedajúcej odmene za 30 dní za jeden odpracovaný rok.
- 16 Pani Rion Bea a pán Iglesias Gutiérrez boli informovaní jednotlivo 25. októbra 2013 a 21. novembra 2013, že ich pracovné zmluvy budú vypovedané k 12. novembru 2013 v prípade pani Rion Bea a k 10. decembru 2013 v prípade pána Iglesiasa Gutiérreza a že im bude vyplatené odstupné, ktorého výška sa vypočíta v súlade so spôsobom uvedeným v dohode z 8. februára 2013.
- 17 Pán Iglesias Gutiérrez a pani Rion Bea podali na Juzgado de lo Social n° 2 de Terrassa žaloby, v ktorých navrhujú konštatovať protiprávnosť ich prepustenia, pričom zároveň žiadajú uhradenie maximálneho zákonom stanoveného odstupného pre dané prípady, t. j. odstupné zodpovedajúce odmene medzi 33 a 45 dňami za odpracovaný rok.
- 18 Za týchto okolností Juzgado de lo Social n° 2 de Terrassa rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru prejudiciálne otázky formulované rovnako vo veciach C-352/14 a C-353/14:

„V rámci konania, v ktorom zamestnanec spoločnosti Bankia... spochybnil svoje začlenenie do [programu] hromadného prepúšťania na základe dohody, ktorá podlieha rozhodnutiu [o reštrukturalizácii skupiny BFA]:

1. Odporuje článkom 107 [ZFEÚ] a 108 [ZFEÚ] článok 56 Zákonníka práce..., piate prechodné ustanovenie zákona 3/2012..., ako aj článok 123 a článok 124 ods. 13 zákona 36/2011 o úprave súdnictva v pracovnoprávných veciach (Ley 36/2011, Reguladora de la Jurisdicción Social) z 10. októbra 2011, ktorý odkazuje nepriamo na predchádzajúce ustanovenia, keďže v podstate zvyšujú odstupné povolené rozhodnutím [o reštrukturalizácii skupiny BFA]?
  2. Bol by výklad uvedených ustanovení, ktorý by súdu umožňoval upraviť odstupné v prípade vyhlásenia prepustenia za oprávnené na zákonné minimum stanovené vnútroštátnou právnou úpravou, v rozpore s uvedeným právom Únie a rozhodnutím [o reštrukturalizácii skupiny BFA]?
  3. Bol by výklad uvedených ustanovení, ktorý by súdu umožňoval upraviť odstupné v prípade vyhlásenia prepustenia za protiprávne na čiastku dohodnutú v dohode uzavretej v období porád so zamestnancami, za predpokladu, že je vyššia než zákonné minimum, ale nižšia než zákonné maximum, v rozpore s uvedeným právom Únie a rozhodnutím [o reštrukturalizácii skupiny BFA]?”
- 19 Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora z 9. septembra 2014 boli veci C-352/14 a C-353/14 spojené na spoločné konanie na účely písomnej a ústnej časti konania, ako aj rozsudku.

O prejudiciálnych otázkach

- 20 Svojimi otázkami, ako sú formulované, vnútroštátny súd žiada Súdny dvor o vyjadrenie k zlučiteľnosti určitých ustanovení vnútroštátneho práva s právom Únie.

- 21 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že systém spolupráce zavedený článkom 267 ZFEÚ je založený na jasnom rozdelení právomocí medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom. V konaniach začatých podľa tohto článku výklad vnútroštátnych ustanovení prislúcha vnútroštátnym súdom a nie Súdny dvor a Súdny dvor neprislúcha vyslovovať sa v rámci konania začatého podľa tohto článku k zlučiteľnosti predpisov vnútroštátneho práva s ustanoveniami práva Únie. Naopak Súdny dvor má právomoc poskytnúť vnútroštátnemu súdu všetky výkladové prostriedky vyplývajúce z práva Únie, ktoré mu umožnia posúdiť zlučiteľnosť noriem vnútroštátneho práva s právom Únie (pozri najmä uznesenie Debiasi, C-560/11, EU:C:2012:802, bod 19 a citovanú judikatúru).
- 22 Hoci je pravda, že podľa doslovného znenia prejudiciálnych otázok, ktoré položil vnútroštátny súd, je Súdny dvor vyzvaný k tomu, aby sa vyslovil k zlučiteľnosti ustanovenia vnútroštátneho práva s právom Únie, nič však Súdny dvor nebráni, aby vnútroštátnemu súdu poskytol užitočnú odpoveď a poskytol mu výklad spadajúci do rámca práva Únie, ktoré mu umožnia, aby sám rozhodol o zlučiteľnosti vnútroštátneho práva s právom Únie (pozri najmä uznesenie Debiasi, C-560/11, EU:C:2012:802, bod 20 a citovanú judikatúru).
- 23 Preto je potrebné rozumieť položeným otázkam v tom znení, že v podstate smerujú k zisteniu, či rozhodnutie o reštrukturalizácii skupiny BFA a články 107 ZFEÚ a 108 ZFEÚ, na ktorých sa toto rozhodnutie zakladá, bránia v rámci sporu vo veci hromadného prepúšťania, ktoré spadá do pôsobnosti tohto rozhodnutia, uplatneniu vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá stanovuje vyššie odstupné, ako je zákonné minimum, ktoré má byť vyplatené zamestnancovi pri protiprávnom prepustení.
- 24 Tieto otázky treba preskúmať spoločne.
- 25 Uskutočňovanie systému kontroly štátnej pomoci sa v práve Únie zakladá na preventívnej kontrole projektov pomoci, cieľom ktorej je, aby boli vykonané len tie projekty, ktoré sú v súlade s vnútorným trhom.
- 26 Uskutočňovanie tohto systému preskúmania prináleží na jednej strane Komisii a na druhej strane vnútroštátnym súdom, pričom majú odlišné, no vzájomne sa dopĺňajúce úlohy. Kým posúdenie zlučiteľnosti opatrení pomoci so spoločným trhom patrí do výlučnej právomoci Komisie, ktorej konanie podlieha preskúmaniu vykonávanému súdmi Európskej únie, vnútroštátne súdy ochraňujú práva osôb podliehajúcich ich právomoci pred prípadným porušením zákazu zo strany štátnych orgánov vykonať projekt štátnej pomoci predtým, ako Komisia rozhodne o jeho zlučiteľnosti, ktorý upravuje článok 108 ods. 3 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, body 27 a 28, ako aj citovanú judikatúru).
- 27 Ak Komisia prijme v rámci preskúmania kladné rozhodnutie v zmysle článku 7 ods. 3 nariadenia č. 659/1999, zdá sa, že cieľ uvedený v bode 25 tohto rozsudku bol ochránený a že dotknutá pomoc sa môže vykonať (pozri v tomto zmysle rozsudok CELF a ministre de la Culture et de la Communication, C-199/06, EU:C:2008:79, bod 49).
- 28 Toto povolenie na vykonanie však platí len v prípade, ak boli dodržané všetky skutočnosti, ktoré Komisia zohľadnila v rámci posúdenia zlučiteľnosti uvedeného opatrenia. Najmä v prípade, ak oznámené opatrenie obsahuje na návrh dotknutého členského štátu záväzky, ktoré sa tento štát zaviazal dodržať, je potrebné sa domnievať, že tieto záväzky predstavujú neoddeliteľnú súčasť povoleného opatrenia. To platí aj vo veciach samých, v ktorých boli záväzky navrhnuté Španielskym kráľovstvom zohľadnené Komisiou v rámci jej posúdenia a sú zaznamenané v špecifikáciách pripojených k rozhodnutiu o povolení.

- 29 Prináleží dotknutému členskému štátu, ktorý je v súlade s článkom 25 nariadenia č. 659/1999 adresátom rozhodnutia, preskúmať, či môže dodržať záväzky pripojené k povoleniu. V tejto súvislosti mu prináleží najmä sa ubezpečiť, že záväzky sú v súlade s jeho vnútroštátnou právnou úpravou a prípadne posúdiť, či je potrebné pristúpiť v súlade s jeho ústavnými postupmi k jej prispôbeniu.
- 30 Vo veciach samých záväzky stanovené v bodoch 84 a 85 špecifikácií pripojených k rozhodnutiu o reštrukturalizácii skupiny BFA uvádzajú, že Španielske kráľovstvo prijme všetky opatrenia na zabezpečenie, aby skupina BFA dodržala „platnú právnú úpravu v oblasti miezd a odstupného“, a že zaručí, aby bol proces reštrukturalizácie tejto skupiny „veľmi náročný“ čo znamená, že „odstupné sa bude približovať zákonnému minimu“ umožňujúc však „určitú pružnosť“.
- 31 Samotná formulácia týchto záväzkov poukazuje jednak na skutočnosť, že sa majú vykonať v rámci platnej vnútroštátnej úpravy, a jednak na skutočnosť, že ich výkon obsahuje určitú pružnosť.
- 32 Odkaz na uplatniteľnú právnú úpravu znamená, že sumy vyplatené prepusteným zamestnancom môžu byť v súlade s ustanoveniami španielskeho pracovného práva vypočítané na základe odlišných kritérií, podľa toho, či vzhľadom na právne a skutkové okolnosti každej prejednávanej veci môže byť prepustenie označené za v súlade s právom alebo sa musí považovať za protiprávne.
- 33 Vyslovene uznaná pružnosť navyše znamená, že hoci sa sumy, ktoré má skupina BFA vyplatiť svojim zamestnancom v rámci reštrukturalizačného plánu, musia približovať zákonnému minimu podľa vnútroštátneho práva uplatniteľnému v oblasti pracovného práva, nemusia nevyhnutne prísne týmto sadzbám zodpovedať.
- 34 Vzhľadom na vyššie uvedené je potrebné na položené otázky odpovedať, že rozhodnutie o reštrukturalizácii skupiny BFA a články 107 ZFEÚ a 108 ZFEÚ, na ktorých sa toto rozhodnutie zakladá, nebránia v rámci sporu vo veci hromadného prepúšťania, ktoré spadá do pôsobnosti tohto rozhodnutia, uplatneniu vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá stanovuje vyššie odstupné, ako je zákonné minimum, ktoré má byť vyplatené zamestnancovi pri protiprávnom prepustení.

O trovách

- 35 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (šiesta komora) rozhodol takto:

Rozhodnutie Komisie C(2012) 8764 final z 28. novembra 2012 o poskytnutí pomoci španielskymi orgánmi pri reštrukturalizácii a rekapitalizácii skupiny BFA, ako aj články 107 ZFEÚ a 108 ZFEÚ, na ktorých sa toto rozhodnutie zakladá, nebránia v rámci sporu vo veci hromadného prepúšťania, ktoré spadá do pôsobnosti tohto rozhodnutia, uplatneniu vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá stanovuje vyššie odstupné, ako je zákonné minimum, ktoré má byť vyplatené zamestnancovi pri protiprávnom prepustení.

Podpisy